

YA SİN=EY İNSAN

Allah Dostlarından Şirazlı Sadi derki; “Allaha iki kere şükretmek gerekir. Bir aldığımız nefes için diğeri de verdiğimiz nefes için” buradan hareketle nefes: Allahın bize lütfettiği Hakikati Muhammedi yeden bir nurdur. Diğer bir ifade ile Allahın kendi zatının nur halinde bizi diriltmesidir. Nefes hem maddi hem de manevi olarak diriltici bir özellik taşır. Tasavvufi derinliklere nüfuz edenler bilirler ki; içimizdeki kötülükleri yok etmek için her an Rabbimizin Hay isminden gelip Hu ismine giden o nefese ihtiyaç vardır. Zira biz her nefes alışımızda dirilir verişimizde ölürüz. Bu diriliş ve ölüşün ispatı hayatımızda ve kâinatta mevcuttur. Örnek verecek olursak deriz ki; Baharla dirilir kış la ölürüz. Uyanmakla dirilir uyumakla ölürüz. Görmesini bilen için kişinin kendi ve kâinat bu sırların ifşasıdır. Farkı ayrıntıda, sırrı da konu üzerinde yoğunlaşarak anlamak, hissetmek hatta tasavvufi manada zevk etmek mümkün...

Allahın Hay isminin tecellisi ile dirilir yoktan geldiğimiz gaybdaki hüviyet sahibi olan Hu ya varlığımızı gönderebilirsek yaratılış gayesine uygun olarak davranıp rabbimizin bizden istediklerini yerine getirmiş oluruz.

Tasavvufi bir bakış açısı üzere tefekkür ederek vakaların arka planlarına, derinliklerine yahut bilinenden öte manasına nüfuz edenlere göre: Yusuf suresinde ismi geçen şahısların birde manevi manaları vardır. Buradan hareketle Hz. Yusuf Kalp ve gönlü, Hz.Yakup ruhu, Hz.Yusufun kardeşleri nefsin kötü arzularını, Züleyha dışılığı ile nefsi ve doğurganlığı kemale erince Hz. Yusuf’a kavuşması nefsinde terbiye edilince kişiyi cennete götüreceğini ifade eder.

Yasin: Ey insan bu ifade ile ilk önce peygamberimize ve onun ötesinde insanlara hitap edilmiştir. “Yasin” peygamber efendimize miraca teşrifinde sidrei müntehayı geçtikten sonra Rabbimizin Ona hitabıdır. Yani, peygamber efendimize tecelli eden mananın ondan önce hiçbir peygambere tecelli etmediğini ve kemal derecesinin en üst basamağının Hz. Peygamber olduğunu, “sen olmasaydın âlemleri yaratmazdım” manasının “Yasin” de gizli olduğunu anlıyoruz. Kün fe ya kün emri ile (ol dedim oldu) Hz.Resulullahın olduğunu ve Hak tecelli ettiğini bu haktan hepimizin hakkının olduğunu sureyi araştırdıktan sonra anlıyoruz. İdrak ediyoruz.

Muhyiddin Arabî Hazretleri: “sonsuz kelimesi dahi Allah için bir eksikliktir”.buyurur. Tasavvufi bir edeple eğer haddimizi bilirsek deriz ki; O’nu kelimelerle anlamak kabil değildir. Zatının peygamberde tecelli ettiği konumu böylece bizim de aklımızı ve imanımızı tekâmül ettirdi. Mutmain olduk. Şayet peygamberimiz olmasaydı hak ta olmayacaktı ve böylece hiçbirimizin hakkının da olmayacağını anladık. Haddimizi bildik ki bize beşer denebilir ama insan olabilmemiz için kendi sidremizi aşabilmemiz lazım. İnsanı Kâmilin hayat ölçülerini hayatımıza hâkim kılmamız lazım.

Bu âlemde aklımızla çıkabileceğimiz en yüksek seviyeden sonra aşkın ancak idrak edebileceği seviyede Allahın manasını anlamak ve bilmek ve Allaha o şekilde teslim olmak ancak eşyanın hakikatini bilmekle mümkün olur. “Ey İnsan” şeklinde tecelli eden ismi anlamakla olur. Peygamberimize verilen bu isim onun bundan önceki sıfatların zuhurunun bir ispatıdır.

İçi Ahmet dışı Muhammed olan peygamber; “Ben, Âdem henüz su ile balçık arasında iken peygamberdim” sözünü idrak ettik. Yani şeftali ağacından meyve yemek için önce çekirdek toprağa ekilmek suretiyle ağacın zuhurundan sonra meyve yemek mümkün olur. Yani Ahmet çekirdeği Ademiyet toprağına ekildi ve Muhammet meyvesi ortaya çıktı. Yani Muhammed kelimesi ezelden ebede kâinat sayfaları üzerine yazılmış ve yayılmış olduğunu idrak ettik. Ezele ve ebede yayılan bu ismin büyüklüğünü Seyyid Ahmed er Rufai hazretleri kendilerine ayani bize gıyabi olan hakikatı izah etmek sureti ile ruhumuzun kabzını (manevi tıkanıklık) basta (tıkanıklığın açılması) çevirmektedir.

Buyururlar ki; Muhammed ismindeki mimler Onun ilmini gösterir. O isimden (Ahmed) mimi kaldırırsak Ahad olur ve o isimden Allah tecelli eder. Be tasavvufta ayarı sabitedeki isimlerin (ruhların) vücut giyinmesi demektir. Allahın isimlerine be ile vücut giyindirilir ve bismillah olur. Yani o Hazreti Muhammet olur ve ona hamd edilir. Be harfinin uzatılması Hz. Muhammed'in manasının sonsuza kadar uzatılması olur.

Muhammed ismindeki birinci mim onun ümmi oluşuna ikinci mim ise kendisine ne kadar ümmetin iman edeceğini bilmemesine işaret eder. Sidre'nin diğer yanında adı Yasin olan peygamberimiz sidrenin bu yanında kulluğu ile öne çıkan peygamberimiz den inanılmaz bir hakikati ortaya çıkarıyor. Peygamber efendimiz tevazu noktasında o kadar hiç ve yoktur ki hakikatte her şeydir. Çünkü o geldiği ümmete her şeyden mutlu olabilmeyi öğretmiştir. Yani kullarından Allahın razı olmasının şartı kulların Allah'ından razı olmasına bağlıdır. Bu ne demektir? Allahtan gelen her şeyi baş tacı edip kadere rıza göstermek lazımdır. İtirazı terk etmek, kul olmanın bilincidir. Başımıza gelene rıza göstermek ve haddimizi bilmek lazım... Mukadderatımızda eğer imtihan için bir bela olursa isyana düşmeyen sabırlı bir ahlak sahibi olmaktır. Acılı bir hadise karşısında dahi kişi Allah ile beraber olduğu bilincini korumak demektir. Yani aşkımızı çoğaltıp onunla bir ve beraber olmamız demektir.

İnsan Allahın tam manası ile sureti üzere yaratılmıştır. İçi hak dışı halk olanlar ancak insanı kâmil olurlar. Çünkü Allahın hikmet deryalarına aşk ile dalan Yunus Emre'miz der ki; **İnsan dedikleri el ayak baş değil,**

İnsan manaya derler suret ile kaş değil.

İnsan-ı Kâmil olmak için ezeli kabiliyet sahibinden paye almak lazımdır. Onların asırları aşan ilimleri insanlara hala tesir eder. Çünkü onda Hz. Peygamber tecelli eder. İnsanı Kâmil sadece yaşadığı devrin değil devirlerin insanı olur. Tasavvufta merkez Kuran ve onu biz iman edenlere tebliğ eder. Rasulullah olunca tüm kaynaklarda onun şahsından alınır. Mekke'nin fethinde Hz. Peygamber uzun boylu olmasına, elinde de asa bulunmasına ve hayatında da pek az emretmiş olmasına rağmen Hz. Ali (kv) hazretlerine “gel omuzlarıma çık ve putları kır” diye buyurmuşlar. Hz. Ali efendimiz “Nasıl olur sizin omuzlarınıza çıkarım ben edep ederim” deyince efendimiz hazretleri “el emrü fevkal edep” Benim emrim senin edebinden öncedir” buyururlar. Böylece Resulullahın omuzlarına çıkan Hz. Ali (kv) buyururlar ki; “Yere baktım her yer onun ayakları kesilmişti, göğe baktım onun başını gördüm.”

İşte böylece Hz. Ali makamı insanı kâmil makamıdır. Çünkü her asırda bir insanı kâmil gelir içimizde dolu olan putları kırar ve bizi kendine değil Rasulullah'a ve Allaha davet eder. Yasin suresinde de buyrulduğu üzere “Uyun sizden ücret istemeyene” İnsan kendine bahşedilen nimetlerin sahibini unutunca her şeyi Allahın kudretinden değil de kendi kuvvetinden bilice yeteneklerini putlaştırır. Zira bizler zenginsek zenginliğimize, kabiliyetliyse kabiliyetlerimize taparız yani onları putlaştırırız. İşte o insanı kâmil bizim içimizdeki putları kırandır.

İnsanı kâmil kendine ezelde bahşedilen ledünni ilmi ile eşyanın hakikati gereği, Allahın istedikleri ile kulları peygambere taşır. Kendine istese Allah korusun biz onu da put ederiz. Hz. Mevlana Şemsi çok muazzam bulup ta her şeyi onda bulunca şems kendini aradan çekmiş. Yani onun şekline âşık olmadığını ve onun manasına âşık olduğunu anlamak hakikati bilmek ve hakikatin da Allaha ait olduğunu bilmek demektir.

Bilindiği üzere Cennete dört nehir akar. Su nehri, süt nehri, şarap nehri ve bal nehri... Su tevazu demektir. Mecrasından doğan su parça olarak bütününü arar ve ona koşar. Bu koşu esnasında başını taştan taşta çalar.

Süt ilim demektir. Bu cümleden hareketle kâmil insan ana gibidir. Nasıl ki ana dünyaya getirdiği yavrusunu süt ile beslerse İnsanı Kâmilde diğer insanlara (ilim) süt verir. Ledün ilmi demek her şeyin hakikatini görmektir. Bize göre Hz. Musa'nın elindeki ağaç sopa asa iken Rabbimize göre sihirbazların sihrini yutan bir ejderhadır.

Şarap nehri aşk demektir. Bu muammayı bir misal ile akla yaklaştırmak gerekirse deriz ki; sarhoş ha taşa yatmış ha da yumuşak yatakta onun için hepsi birdir. Daha da çizgi üstü bir misal verirsek Seyyid Ahmed er Rufai Hz. Buyurur ki; “Âlem iki fırka olsa bir fırkası beni tepemden gül yağları ile yıkasalar diğer fırkada derilerimi makas ile pare pare kesseler. İki fırkada benim için aynıdır. Zira her ikisi de Rabbimin yarattıklarıdır. Yani her şeyi bir görmek, diğer bir ifade ile sebebi değil müsebbibi görmek demektir.

Bal tevhit demektir. Her yaratılmışta hakkı bulmak demektir. Eserde müessiri görmek demek... Resimden ressamı, kâinattan da yüce yaratıcıyı görmek ve bilmek demektir. Yani sadece insanda değil hayvanda bitkide canlıda ve cansızda Allah'ı bulmak demektir. Zî hayat (hayat sahibi) olan her şeyde Allah'ı bulmak... Tasavvufî gözle bakılırsa kâinata, cansız diye bir şey yok her varlığın hayatı vardır. Ve bu gözle kendimizi ve kâinatı görmek, bu görüş üzere derinleşip tefekkür etmek ibadettir.

Abdulkaki ÇINAR
19.08.2008